

ผ้าซิ่น : เครื่องแต่งกายที่สะท้อนถึงความเป็นสตรีชนเผ่ากะเหรี่ยง

ผ้าซิ่น เป็นเครื่องแต่งกายที่สะท้อนถึงความเป็นสตรีชนเผ่ากะเหรี่ยงได้อย่างชัดเจน ผ้าซิ่นกะเหรี่ยงนิยมทอด้วยฝ้าย เป็นผ้าหน้าแคบที่ทอด้วยกี่เอวจึงต้องใช้ผ้าที่ทอเหมือนกัน 2 ผืนมาเย็บต่อกันจึงจะได้ผ้าซิ่น 1 ผืน ผ้าซิ่นกะเหรี่ยงที่เรามักคุ้นชินตาด้วยเอกลักษณ์ลวดลาย สีเส้นที่โดดเด่น ก็คือผ้าซิ่นของกลุ่มกะเหรี่ยงโปว์ (หรือโผล่ง) และผ้าซิ่นกลุ่มกะเหรี่ยงสะกอ (หรือปาเกอเกอญอ) ที่มีสีเส้นสดใส ผ้าซิ่นกะเหรี่ยง มีทั้งเทคนิคการทอลายสลัสี การสร้างลวดลายด้วยเทคนิคการจก ชิด และมัดหมี่ (ผ้าซิ่นมัดหมี่ของชนเผ่ากะเหรี่ยงจะเป็นผ้ามัดหมี่เส้นยืน ซึ่งจะแตกต่างจากผ้ามัดหมี่ของภาคอีสานซึ่งเป็นมัดหมี่เส้นพุ่ง) หรืออาจมีการผสมผสานกันระหว่างมัดหมี่ และจก ชิด ในผืนเดียวกัน ลักษณะลวดลายของผืนผ้าซิ่นกะเหรี่ยงยังคงเอกลักษณ์ลวดลายโบราณดั้งเดิมที่สืบทอดต่อเนื่องมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ที่มาของลวดลายก็ด้วยการสร้างสรรค์ตามจินตนาการและการเลียนแบบลักษณะของธรรมชาติ สัตว์ หรือสิ่งของเครื่องใช้ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว บางลวดลายจะใช้เฉพาะในผ้าซิ่นของหญิงสาว หรือบางลวดลายจะใช้ในพิธีการที่สำคัญ เช่น ผ้าซิ่นที่เป็นผ้าสำหรับใช้ในงานหมั้นตามประเพณีชาวกะเหรี่ยงโปว์ ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยนับตั้งแต่โบราณกาลมานั้น ในพิธีหมั้นของชายหญิงชาวกะเหรี่ยง ฝ่ายชายจะต้องนำผ้าซิ่นทอมือมามอบให้กับผู้ใหญ่ฝ่ายหญิง โดยในตัวผืนผ้าซิ่นนั้นก็จะมีปรากฏลวดลายเฉพาะที่บ่งบอกได้ว่าผ้าผืนนี้ใช้เพื่อพิธีหมั้นนี้เท่านั้น หากไม่ปรากฏลายนั้นก็จะไม่ถือว่าเป็นผ้าผืนนั้นเป็นผ้าสำหรับใช้ในงานหมั้นก็จะประกอบพิธีหมั้นไม่ได้ ผู้หญิงชาวกะเหรี่ยงทุกคนที่มีลูกชายจึงจะต้องทอผ้าซิ่นที่มีลักษณะลายพิเศษนี้เก็บไว้เพื่อให้ลูกชายนำไปมอบให้ผู้ใหญ่ฝ่ายหญิงในวันหมั้นถือเป็นประเพณีสืบทอดกันมาในทุกครอบครัวของชนเผ่ากะเหรี่ยงโปว์ เช่นนี้เป็นต้น ผ้าซิ่นจึงถือเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงตัวตนของชนเผ่ากะเหรี่ยงที่มีความชัดเจนที่สุด และยังคงนิยมการแต่งกายในชีวิตประจำวันด้วยผ้าซิ่นตามวัฒนธรรมของชนเผ่ามาจนถึงปัจจุบันนี้

อย่างไรก็ตามด้วยภาวะทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในสังคมเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงไป สังคมชนเผ่ากะเหรี่ยงก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน ในปัจจุบันอาจมีชุมชนเผ่ากะเหรี่ยงในหลายๆ พื้นที่อาจมีการทอผ้าฝ้ายน้อยลง ผ้าซิ่นที่ใช้สวมใส่ในชีวิตประจำวันจึงมักนิยมซื้อหาจากท้องตลาดมาสวมใส่กันมากขึ้นเพื่อความสะดวกและง่ายต่อการดำเนินชีวิต แต่ก็ยังคงมีอีกหลายพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มกะเหรี่ยงบนดอยสูงที่ยังคงทอผ้าด้วยตัวเองเพื่อใช้สวมใส่ในครอบครัว และใช้สำหรับพิธีสำคัญตามวัฒนธรรมของชนเผ่า แต่ถึงอย่างไรชนเผ่ากะเหรี่ยงก็ยังคงเอกลักษณ์ที่สะท้อนวิถีแห่งชนเผ่าไว้อย่างเหนียวแน่นแก่กลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ

